عکس: اتاق اقتصاد

در سال جاری کد رهگیری پرونده مالیاتی از فرایند ثبت درخواست همه مجوزها بجز پروانه کسب حذف شده است و با این اقدام یک مرحله از مراحل ثبت درخواست مجوز در درگاه ملی مجوزها کم شد.

۱۵ میز واکنش سریع برای تولیدکنندگان: برای اولین‌بار در سازمان امور مالیاتی کشور، میز واکنش سریع برای حل‌وفصل مسائل فعالان بزرگ اقتصادی و مؤدیان خوش‌حساب مالیاتی ایجاد شد. طبیعتاً نگاه سازمان امور مالیاتی به فعالان اقتصادی یک نگاه بالا به پایین یا تقابلی نیست بلکه آنان را به‌عنوان یک شریک راهبردی و در کنار خود می‌بیند.

۱۶ اعمال نرخ صفر مالیاتی برای مؤسسات خیریه، احزاب، انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی: اعمال معافیت و نرخ صفر مالیاتی برای مؤسسات خیریه، احزاب، انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی و نرخ صفر مالیاتی برای این نهادها که تا قبل از این به خاطر عدم انجام برخی تکالیف مشمول مالیات شده بودند، در راستای قانون بودجه سال ۱۴۰۲ شفاف، تسهیل و اجرایی شد.

۱۷ کمک به بخش سلامت و توسعه ورزش همگانی در کشور: بابت اختصاص سهم یک درصدی مالیات بر ارزش افزوده به بخش سلامت، در سال ۱۴۰۲ بیش از ۳۹ هزار میلیارد تومان به حساب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای مصرف در حوزه سلامت مردم پرداخت شده، همچنین بابت سهم ۲۷ صدم درصدی ورزش همگانی، در همین بازه زمانی بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان به حساب وزارت ورزش و جوانان برای توسعه ورزش همگانی واریز شده است.

۱۸ اتصال نظام مالیاتی به نظام اعتبارسنجی: در گذشته اعتبارسنجی پرونده‌های مالیاتی به صورت دستی و بر اساس اطلاعات و نتایج استعلامات کاغذی واصله از دستگاه‌های ذیربط صورت می‌گرفت که زمان طولانی برای دریافت پاسخ صرف می‌شد اما اکنون با اتصال سازمان امور مالیاتی به اطلاعات سامانه‌های ثبت احوال و ثبت اسناد، کدپستی، سامانه استعلام بدهی مالیاتی و تبصره ۱ ماده ۱۸۶، امکان اعتبارسنجی الکترونیکی فراهم شده است که با سرعت و دقت بالا و بدون خطای انسانی صورت می‌گیرد.

۱۹ بخشودگی تا ۱۰۰ درصد جرایم قابل بخشش و تقسیط بلندمدت بدهی: در سال ۱۴۰۲ اختیار بخشودگی تا ۱۰۰ درصد جرایم قابل بخشش و تقسیط بلندمدت بدهی مؤدیان به مدیران کل امور مالیاتی سراسر کشور تفویض شد. این تفویض اختیار در صورتی قابل انجام است که اصل مالیات سال/ دوره این قبیل مؤدیان برای اشخاص حقیقی در هریک از منابع کمتر از ۱۵۰ میلیون ریال و در خصوص اشخاص حقوقی کمتر از یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون ریال باشد.

۲۰ پیگیری تصویب لایحه تسهیل تکالیف مؤدیان: تأخیر در اجرای قانون سامانه مؤدیان مالیاتی و پایانه‌های فروشگاهی، جرایمی را متوجه مؤدیان می‌کرد که دولت برای رفع این مشکل در لایحه تسهیل تکالیف مؤدیان، درخواست اصلاح مواعید را به مجلس ارائه کرد. این قانون ۱۳ آبان ماه ۱۴۰۲ در مجلس تصویب، ۱۶ آذرماه همان سال در شورای نگهبان تأیید و سرانجام ۲۹ آذرماه ۱۴۰۲ توسط رئیس‌جمهور برای اجرا ابلاغ شد.

۲۱ تسهیل در پرداخت مالیات علی‌الحساب صادرکنندگان: با توجه به درخواست برخی از صادرکنندگان کالاها مبنی بر ارائه ضمانت‌نامه بانکی در قبال پرداخت مالیات علی‌الحساب ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم به منظور تکریم مؤدیان و حمایت از تولید، از گمرک خواسته شد در صورت درخواست هر یک از صادرکنندگان کالاهای مذکور، اخذ ضمانت‌نامه بانکی معادل ۲ درصد علی‌الحساب مالیات متعلقه با سررسید پرداخت دو ماهه برای پرداخت مالیات علی‌الحساب بلامانع باشد.

۲۲ استثنا شدن شمش طلا از مالیات علی‌الحساب واردات: با مکاتبه سازمان امور مالیاتی کشور با گمرک و با عنایت به درخواست‌های مکرر واردکنندگان شمش طلا، با توجه به شرایط تحریمی کشور و بنا به اختیار حاصل از ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم، واردات شمش طلا از تاریخ اول آبان‌ماه ۱۴۰۲ مشمول پرداخت مالیات علی‌الحساب موضوع ماده مذکور نخواهد بود.

۲۳ پذیرش چک برای واردات ماشین‌آلات: در راستای رفع موانع تولید و تسهیل واردات ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید و با هدف افزایش نقدینگی تولیدکنندگان، با پیگیری‌های سازمان امور مالیاتی اخذ چک به عنوان تضمین مرتبط با این موضوع پذیرفته شد. با این اقدام، واحدهای تولیدی واردکننده ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با ارائه تضامین لازم از جمله چک به سازمان امور مالیاتی، نسبت به ترخیص ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید خود از گمرک اقدام می‌کنند که این امر منجر به افزایش نقدینگی تولیدکنندگان شده است.

۲۴ عدم جریمه مشمولان تبصره ماده ۱۰۰ قانون: برای اولین‌بار صاحبان مشاغل مشمول تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم در صورت عدم تسلیم اظهارنامه مشمول جریمه ۳۰ درصدی عدم تسلیم اظهارنامه نبوده و مالیات مقطوع آنها قطعی می‌شود و سازمان امور مالیاتی بدون رسیدگی، نسبت به صدور برگ مالیات قطعی آنها اقدام کرده است.

۲۵ صفرشدن مالیات ۵۰ درصد اصناف: رشد درآمدهای مالیاتی در سال‌های اخیر بدون وارد آمدن فشار به بخش مشاغل صورت گرفته است، به طوری که در سال ۱۴۰۲ بیش از ۵۰ درصد از مشاغل، مالیات صفر و حدود ۴۰ درصد نیز مالیات زیر ۲۰ میلیون تومان پرداخت کرده‌اند.

۲۶ کمک به توسعه و عمران شهرها و روستاها: از ابتدای اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده تا پایان سال ۱۴۰۲ در مجموع بیش از ۳۷۴ هزار میلیارد تومان به حساب شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، فرمانداری‌ها و ادارات کل امور عشایر برای توسعه و آبادانی کشور واریز شده است.

۲۷ کاهش نرخ ارزش افزوده از کالاهای اساسی: با ابلاغ بخشنامه سازمان امور مالیاتی به استناد قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، واردات داروهای ضروری و تجهیزات مصرفی پزشکی (فاقد مشابه تولید داخل)، از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف بوده و نرخ مالیات بر ارزش افزوده برای واردات گندم، برنج، دانه‌های روغنی، انواع روغن خام، حبوبات (عدس، نخود، لوبیا و ماش)، قند، شکر، گوشت مرغ، گوشت قرمز، چای و همچنین قند و شکر تولید داخل به یک درصد تقلیل یافت.

۲۸ معافیت و تخفیف مالیاتی فرزند سوم: معافیت‌های مالیاتی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و قانون بودجه امسال ابلاغ شد. طبق این قانون، استفاده از معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۸ قانون مذکور، مشروط به آن است که نرخ باروری شهرستان محل زادگاه پدر یا فرزند، بالای ۲.۵ نباشد. اشخاص مشمول برای هر یک از فرزندان سوم و هر تعداد فرزند متولد شده بعد از فرزند سوم (با رعایت شرط تاریخ تولد از اول آبان‌ماه ۱۴۰۰ به بعد)، بدون اعمال محدودیت در خصوص تعداد فرزندان، به مدت ۳ سال به شرط تصویب در قوانین بودجه سنواتی می‌توانند از این تخفیف مالیاتی استفاده کنند.

۲۹ بخشودگی جرایم مالیاتی فعالان مناطق آزاد تجاری-صنعتی: در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ اختیار بخشودگی جرایم قابل بخشش صاحبان مشاغل و اشخاص حقوقی فعال در مناطق آزاد تجاری-صنعتی در صورت پرداخت اصل مالیات حداکثر تا پایان آذرماه همان سال به مدیران کل مناطق ذیربط تفویض شده است.

۳۰ سیستمی شدن فرایند مالیات ستانی: دریافت صورتحساب‌های الکترونیکی، تولید اظهارنامه‌های برآوردی ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰، قطعی‌سازی پرونده‌های ارزش افزوده، بارگذاری سریع اظهارنامه‌ها و اجرای برنامه زمان‌بندی رسیدگی‌ها، اتصال سازمان امور مالیاتی به اعتبارسنجی و فراخوان مالیات بر ارزش افزوده از جمله این موارد است. سیستمی شدن مالیات بر ارث، امکان اخذ مفاصاحساب و گواهی به صورت برخط، پلمب الکترونیکی دفاتر، ارائه خدمات مالیاتی اپلیکیشن پرکاربرد، راه‌اندازی چت‌بات، استرداد سیستمی هزینه درمانی، شناسایی ذی‌نفع واقعی کارت بازرگانی اجاره‌ای، ابلاغ اوراق مالیاتی و تشخیص املاک و خودرو از طریق سامانه از دیگر موارد در دستور کار سازمان است.

۳۱ مالیات‌ستانی از نقل‌وانتقال سهام غیربورسی برخط شد: از ابتدای سال ۱۴۰۲ در راستای تسهیل امور مؤدیان و بهبود محیط کسب‌وکار، مالیات نقل‌وانتقال سهام غیربورسی از طریق درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی به صورت برخط و بدون نیاز به مراجعه حضوری انجام می‌شود. با الکترونیکی شدن مالیات نقل‌وانتقال سهام غیربورسی علاوه بر کاهش زمان این فرایند از چند روز به چند دقیقه، فعالان اقتصادی از مراجعه حضوری بی‌نیاز شدند.

۳۲ بخشودگی تا صددرصد جرایم مالیاتی: به مناسبت دهه مبارک فجر و تکریم مؤدیان محترم مالیاتی، بخشودگی تا صددرصد جرایم قابل بخشش مالیاتی با رعایت مقررات ماده ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم به ادارات کل امور مالیاتی سراسر کشور ابلاغ شد. بر این اساس با واریز بدهی مالیاتی مؤدیان تا پایان بهمن‌ماه ۱۴۰۲، جرایم مالیاتی آنان بخشوده شد.

۳۳ پذیرش اوراق گام به جای پرداخت مالیات: در اقدام دیگر و با همراهی سازمان امور مالیاتی، امکان پذیرش اوراق گام نزد تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی به جای پرداخت مالیات توسط ایشان فراهم شد.

۳۴ افزایش سه برابری معافیت مالیاتی سالانه: با پیشنهاد و پیگیری سازمان امور مالیاتی و همراهی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، احکام خوبی در راستای حمایت مالیاتی از اصناف و مشاغل در بودجه ۱۴۰۳ به تصویب رسید. میزان معافیت، یکی از دغدغه‌های آنان بود که با همراهی و همکاری مجلس رشد سه برابری یافت به طوری که از ۴۷ میلیون تومان در سال جاری به ۱۴۴ میلیون تومان در سال ۱۴۰۳ افزایش یافت.

۳۵ پذیرش ضمانت بانکی و اسناد خزانه به جای پرداخت مالیات: برای جبران کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی و واردکنندگان کالاهای اساسی، دارو، ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید تا پایان مهرماه سال ۱۴۰۲، سازمان امور مالیاتی، مالیات و عوارض ارزش افزوده را به صورت ضمانت بانکی یا اسناد خزانه تا سررسید تعیین شده (پایان سال مالی) قبول می‌کرد.

۳۶ پیشنهاد کاهش ۵ واحد درصدی مالیات واحدهای تولیدی برای سومین سال متوالی: دولت مردمی در راستای کمک به تحقق شعار سال یعنی جهش تولید با مشارکت مردم، در بخش دوم لایحه بودجه ۱۴۰۳ پیشنهاد کاهش ۵ واحد درصدی مالیات واحدهای تولیدی را به مجلس ارائه کرد؛ سه سال کاهش مستمر نرخ مالیات واحدهای تولیدی در لوایح بودجه سنواتی بی‌سابقه است.

۳۷ میزان بهره‌مندی از تسهیلات تبصره ۱۰۰ سه برابر سال قبل: با پیگیری سازمان امور مالیاتی، کسبه تا مبلغ فروش ۱۸ میلیارد تومان (سه برابر سال قبل) از ارائه هرگونه اسناد و مدارک و تسلیم اظهارنامه معاف شدند. مالیات این دسته از مؤدیان به شکل سیستمی و بدون رسیدگی پرونده، محاسبه و دریافت می‌شود.

۳۸ افزایش حد نصاب گروه‌بندی صاحبان مشاغل به دو برابر: با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی، نصاب گروه‌بندی صاحبان مشاغل موضوع ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم افزایش دوبرابری یافت؛ بنابراین اصناف و مشاغلی که فروش کالا در دو سال قبل آنها کمتر از ۳۰ میلیارد تومان باشد، ملزم به نگهداری دفاتر و ارائه ترازنامه و صورت سود و زیان نیستند.

۳۹ کاهش تکالیف مؤدیان در صورت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان: تکالیف ارسال فهرست معاملات برای خریدها، فروش‌ها، واردات و قراردادهای ثبت شده در سامانه مؤدیان (در اجرای ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم) لغو شد.

۴۰ امکان پرداخت مالیات مقطوع در ۱۵ قسط: در راستای تحقق شعار سال و تعامل حداکثری با اصناف و مشاغل برای اولین‌بار سازمان امور مالیاتی مالیات مقطوع مشاغل در ۱۵ قسط (سه برابر دوره قبل) را فراهم کرد.

۴۱ انتخاب محل مصرف مالیات توسط مالیات‌دهندگان: با مصوبه هیأت وزیران و تصویب آیین‌نامه مربوطه، از سال جاری امکان انتخاب محل خرج‌کرد مالیات‌های پرداختی توسط پرداخت‌کنندگان مالیات فراهم شده است.

در پایان گفتنی است بنا بر اعلام مسئولان وزارت امور اقتصادی و دارایی و همچنین سازمان امور مالیاتی کشور، تحولات مالیاتی در حوزه هوشمندسازی زیرساخت‌ها به منظور برقراری مالیات‌ستانی عادلانه، کاهش اتکا به درآمدهای نفتی، کاهش بار مالیات پرداختی از واحدهای تولیدی و... ادامه‌دار خواهد بود.

با پیگیری سازمان امور مالیاتی، کسبه تا مبلغ فروش ۱۸ میلیارد تومان (سه برابر سال قبل) از ارائه هرگونه اسناد و مدارک و تسلیم اظهارنامه معاف شدند. مالیات این دسته از مؤدیان به شکل سیستمی و بدون رسیدگی پرونده، محاسبه و دریافت می‌شود

۱۰۸ درصد
وصول ۸۱۰ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی در سال ۱۴۰۲ و تحقق ۱۰۸ درصدی نسبت به بودجه مصوب ۱۲ ماهه و رشد ۷۲ درصدی وصولی نسبت به مدت مشابه سال قبل، رکوردی تاریخی است که برای نخستین‌بار در دولت سیزدهم به ثبت رسیده است

در گفت‌وگو با رئیس مرکز تنظیم مقررات نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مطرح شد

بهره‌مندی بیش از ۸ میلیون مؤدی از تبصره ماده ۱۰۰

گفت‌وگو

در منابع مختلف مالیاتی از جمله مالیات بر درآمد عملکرد، مؤدی دارای تکالیف متعددی است که تسلیم اظهارنامه و ارائه اسناد درآمدی و هزینه‌ای از مهم‌ترین آنها بوده، حسابرسی مالیاتی و تعیین مالیات توسط ادارات مالیاتی براساس اظهارنامه، فرایندی زمانبر با احتمال بروز اختلاف بین مؤدی و اداره مالیاتی است. به همین منظور ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم در راستای تکریم و جلب رضایت مؤدیان مالیاتی و تسهیل و تسریع در قطعیت پرونده‌های مالیاتی صاحبان مشاغل در ۳۱ تیرماه سال ۱۳۹۴ به تصویب رسید و از زمان به اجرا درآمدن دستورالعمل مذکور صاحبان مشاغل مکلف شده‌اند برای مالیات عملکرد خود، اظهارنامه مالیاتی و مدارک مربوطه را که بیان‌کننده درآمدها، هزینه‌ها و سایر اطلاعات مالیاتی است به سازمان امور مالیاتی ارائه دهند.

با ارائه اظهارنامه مالیاتی فرایند اداری تعیین مالیات شروع می‌شود و مؤدی مکلف است علاوه بر ارائه اسناد و مدارک معتبر، همکاری‌های مستمر قانونی با اداره مالیاتی را انجام دهد، پس از تعیین و ابلاغ مبلغ مالیات، در صورت اعتراض مؤدی، اداره مالیاتی به اعتراض پیش آمده رسیدگی خواهد کرد.

براساس اعلام تعداد کثیری از کارشناسان حقوقی حوزه مالیات تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات مستقیم به منظور تسریع در فرایند رسیدگی به پرونده اعتراضی مؤدی شرایطی را فراهم آورده تا به جای تسلیم اظهارنامه و مدارک توسط مؤدی و انجام پروسه زمانبر حسابرسی توسط اداره مالیاتی و سپس اعتراضات احتمالی، در همان ابتدا مبلغ مقطوعی توسط اداره مالیاتی با تأیید مؤدی به عنوان مالیات قطعی وی تعیین و تشریفات تسلیم اظهارنامه، نگهداری و ارائه اسناد، حسابرسی مالیاتی و اعتراضات به مالیات تعیین شده منتفی شود.

در صورتی که مؤدی مشمول و متقاضی استفاده از تبصره ماده ۱۰۰ باشد، مالیات وی توسط سازمان مالیاتی براساس اطلاعات موجود و نیز میزان درآمدی که خود مؤدی در فرم استفاده از تبصره ماده ۱۰۰ درج می‌کند، به‌طور مقطوع تعیین می‌شود.

در سال گذشته «۸ میلیون و ۱۵۰ هزارو ۱۱۶» مؤدی از تبصره ۱۰۰ استفاده کردند که مجموع مالیات پرداختی این تعداد مؤدی «۷۵ هزار میلیارد تومان» بوده است، به طوری که صاحبان مشاغلی که از تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌ها استفاده می‌کنند، از مزایای عدم مراجعه به ادارات و قرار گرفتن در فرایند طولانی تشخیص و رسیدگی، لحاظ نمودن هزینه اجاره در محاسبات سیستمی، عدم نیاز به نگهداری اسناد و مدارک و دفاتر، امکان تقسیط مالیات در بازه‌های زمانی بیشتر و عدم نیاز به تکمیل جداول درآمد و هزینه (اظهارنامه) برخوردار می‌شوند، به همین منظور برای بررسی بیشتر موضوع به سراغ مهدی موحدی بکنظر، رئیس مرکز تنظیم مقررات نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان آمده‌ایم تا در این خصوص جویا شویم.

• ابتدا در خصوص ارتباط سامانه پایانه‌های فروشگاهی با تبصره ماده ۱۰۰ توضیح دهید.

تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم یکی از مهم‌ترین احکام این قانون به حساب می‌آید که سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند از آن استفاده بهینه‌ای داشته باشد.

استفاده مطلوب سازمان امور مالیاتی کشور از تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم به این موضوع بازمی‌گردد که سازمان بتواند با حداقل تماس و مواجهه با مؤدیان اعم از صاحبان مشاغل صنفی و غیرصنفی بیشترین بهره‌برداری را از آن به عمل آورد.

مطابق آمار منتشره، درآمد صاحبان مشاغل سهم زیادی از کل درآمد تسهیل شده از طریق مالیات را شامل نمی‌شود؛ به طور مثال مجموع درآمد وصولی از این محل برای سال ۱۴۰۱ «۵/۷ درصد» و ۱۴۰۲ «۶ درصد» بوده در صورتی که حجم قابل توجهی از منابع انسانی و فناوری سازمان مالیاتی معطوف به این حوزه است.

• آیا این امر می‌تواند شفافیت را هم باشد یا خیر؟

تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم یکی از مسیرهایی است که بشدت می‌تواند بر شفافیت، تسهیل امور مؤدیان و رشد درآمدهای مالیاتی به واسطه کمترین ارتباط با مؤدی اثرگذار باشد.

اگر به پیش از اجرایی شدن تبصره ماده ۱۰۰ در گام جدید که برای عملکرد بعد از ۱۴۰۰ بوده نگاهی بیندازیم می‌توان گفت تبصره ۱۰۰ هرچند که یک معیاری برای عدم درگیری مؤدیان خُرد به منظور محاسبات، نگهداری اسناد، مدارک و تسلیم اظهارنامه‌ها بود اما مؤدیان و معیارهای سنجش به طور دقیق مشخص نبودند و به طور منطقی می‌توان بیان داشت که از فایده‌مندی لازم برخوردار نبود؛ به طور مثال در یک تعامل سنتی، سازمان امور مالیاتی کشور با صاحبان اصناف برای معین‌سازی مالیات اشخاصی که مشمول ماده ۱۰۰ می‌شدند مذاکراتی را انجام می‌داد.

تحول جدیدی که پیرامون تبصره ماده ۱۰۰ رخ داد و به واسطه آن رویکرد جدیدی در این ماده قانونی به وقوع پیوست مربوط به یکی از فازهای پایانه‌های فروشگاهی و سامانه‌های مؤدیان می‌شود.

• چه گام‌هایی برای تحقق نظام مالیاتی هوشمند برداشته شد؟

طبق بند ۹ تبصره ۱۲ قانون بودجه ۱۴۰۰ به سازمان امور مالیاتی اجازه داده شد که به منظور اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان صاحبان مشاغل را موظف کند تا یکی از حساب‌های خود را به عنوان حساب فروش معرفی کنند، اما این بند قانونی حامل موضوع بسیار مهمی بود به نحوی که در آن آمده حساب‌های متصل به دستگاه پوز به عنوان حساب تجاری تلقی شدند و دیگر نیاز به ثبت در سامانه نداشتند و به این ترتیب به طور سیستماتیک بستر شفافی به منظور مشاهده درآمدهای صاحبان مشاغل فراهم آمد. بند قانونی مذکور این اجازه را به سازمان امور مالیاتی داده بود تا حساب‌های متصل به دستگاه کارتخوان یا شاپرک را به عنوان حساب فروش تلقی کند. در اصل این موضوع خود مبدأیی برای ورود به رویکرد جدیدی در تبصره ماده ۱۰۰ مالیات‌های مستقیم بود. اگر تا پیش از اصلاح این تبصره سازمان به طرق مختلفی می‌توانست نسبت به درآمد مشاغل دسترسی داشته باشد حال این امکان فراهم شده تا افزون بر تسهیل بررسی میزان فروش و درآمد، شاهد ساماندهی دستگاه‌های پوز و حساب‌های تجاری و همچنین افزایش تعداد حساب‌های شناسایی شده مؤدیان باشیم.

اجرایی شدن ماده ۱۰ و ۱۱ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مبدأیی بر تحول نوع نگاه بر تبصره ماده ۱۰۰ شد تا این ماده قانونی را به طور فراگیرتر، سهل‌گیرانه‌تر و عادلانه‌تر برای صاحبان مشاغل اعم از صنفی و غیرصنفی فراهم آوریم.

اجرایی شدن قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان با توجه به ماده ۱۰ و ۱۱ آن و همچنین بند ۹ تبصره ۱۲ قانون بودجه ۱۴۰۰، نقطه عطفی برای بازگشت نوعی نگاه بر تبصره ماده ۱۰۰، نظام مالیاتی هوشمندانه - عادلانه و غیره به حساب می‌آید.

• مزایای تبصره ۱۰۰ را برشمرید؟

از جمله فواید اجرای تبصره ماده ۱۰۰ می‌توان به افزایش تعداد مؤدیان، تحلیل واقع‌بینانه در حوزه رسانه برای دفاع از مالیات مشاغل، بهبود کیفیت عملکرد سازمان امور مالیاتی و موارد دیگر اشاره کرد.

اجرای تبصره ماده ۱۰۰ موجب نظم مالی مؤدیان شد، در سال اجرایی‌سازی بند ۹ تبصره ۱۲ قانون بودجه ۱۴۰۰ که ساماندهی دستگاه‌های پوز صورت گرفت و در خرداد ماه سال ۱۴۰۱ برای نخستین بار به مرحله اجرا رسید تنش‌ها بیشتر در قالب مواجهه جدی سازمان امور مالیاتی با صاحبان مشاغلی بود که پیش از آن درآمدهای خود را به طور شفاف ارائه نمی‌دادند.

سازمان امور مالیاتی کشور در سال ۱۴۰۱ برای ساماندهی شرایط پیش‌آمده در حوزه پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان به منظور اجرای تبصره ماده ۱۰۰ به طور جدی اقدامات رسانه‌ای انجام داد تا مؤدیان خود را قانع کند که این موضوع کاملاً طبیعی است.

در سال ۱۴۰۲ اقدامات صورت گرفته در حوزه پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان به منظور اجرای تبصره ماده ۱۰۰ آسان‌تر بوده است اما نتایج حاصله همانند سال ۱۴۰۱ بود و تقریباً مالیات ابرازی از عملکرد ۱۴۰۰ به ۱۴۰۱ حدود سه برابر و از ۱۴۰۱ به ۱۴۰۲ این عدد کاملاً مشهود بود که علت آن را می‌توان کمک رسانه، تعامل با اصناف و رسانه و موارد دیگر دانست.

تبصره ماده ۱۰۰ در ادامه می‌تواند کمک کند تا سقف اجرای این ماده را افزایش دهیم و به مؤدیان کمک کنیم تا به منظور ساماندهی مالی از این بند قانونی بهره بگیرند. تداوم این موضوع می‌تواند سازمان امور مالیاتی را در تحقق اهدافش یاری رساند.

اجرای مالیات مقطوع تبصره ماده ۱۰۰ می‌تواند موجب صرفه‌جویی در وقت کارکنان مالیاتی شده و تمرکز آنها را بر بررسی پرونده‌های مهم‌تر جلب کند. بنابراین هرچه نیروهایمان بتوانند سازمان را در تحقق ماده مذکور یاری برسانند و اطلاعات مناسبی در اختیار مؤدیان بگذارند به تبع شاهد حل مسائل مالیاتی صاحبان مشاغل به صورت سیستمی خواهیم بود.

در سال ۱۴۰۲ اقدامات صورت گرفته در حوزه پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان به منظور اجرای تبصره ماده ۱۰۰ آسان‌تر بوده است اما نتایج حاصله همانند سال ۱۴۰۱ بود و تقریباً مالیات ابرازی از عملکرد ۱۴۰۰ به ۱۴۰۱ حدود سه برابر و از ۱۴۰۱ به ۱۴۰۲ این عدد کاملاً مشهود بود که علت آن را می‌توان کمک رسانه، تعامل با اصناف و رسانه و موارد دیگر دانست